ด่วนที่สุด

ที่ นศ ๐๐๑๗.๑/ ว ๕๙๑

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง การจัดกิจกรรม "วันคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) " ประจำปี ๒๕๕๕

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนครศรีธรรมราช ด่วนที่สุด ที่ นศ ๐๐๑๗.๑/ว ๓๑๖๑ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย

๑. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง วันคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)	จำนวน ๑ ฉบับ
๒. ตัวอย่างกำหนดการ "วันคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)"	จำนวน ๑ ฉบับ
๓. สารรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เนื่องในวัน กม. ประจำปี ๒๕๕๕	จำนวน ๑ ฉบับ
๔. แนวคำบรรยายของนายอำเภอ	จำนวน ๑ ชุด
๕. แบบรายงานฯ	จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดให้วันที่ ๙ มีนาคมของทุกปีเป็นวันคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และจังหวัดได้แจ้งให้อำเภอประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนรับทราบอย่างกว้างขวาง รวมทั้งรณรงค์สร้างความตระหนักให้เล็งเห็นประโยชน์และความสำคัญของ กม. รายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

เพื่อให้การจัดกิจกรรมวัน กม. ในปี ๒๕๕๕ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงให้อำเภอดำเนินการดังนี้

๑. จัดประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประจำเดือนมีนาคม ๒๕๕๕ ในวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๕ พร้อมกันทั่วประเทศ

๒. ในวันประชุมฯ ตามข้อ ๑. ให้อำเภอจัดให้มีกิจกรรมเนื่องในวัน กม. เพิ่มเติมนอกจากการประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านปกติ ดังนี้

๒.๑ ให้ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในฐานะประธาน กม. และหัวหน้าคณะทำงานด้านอำนวยการนำ กม. ที่เป็นหัวหน้าคณะทำงานด้านอื่น ๆ ตามโครงสร้าง กม. ได้แก่ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน ด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ ด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข และด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เข้าร่วมกิจกรรมและร่วมประชุมฯ ในวันดังกล่าวด้วย สำหรับหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ให้ผู้ใหญ่บ้านนำคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองเข้าร่วมกิจกรรมฯ โดยจำนวน กม. ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมฯ ให้อำเภอพิจารณาตามความเหมาะสม

๒.๒ ให้แต่ละตำบลคัดเลือกหมู่บ้านที่มีผลการปฏิบัติงานของ กม. โดดเด่น ตำบลละ ๑ หมู่บ้าน นำภาพถ่ายผลงานของ กม. มาจัดนิทรรศการผลงานของ กม. ณ สถานที่ประชุมฯ หรือบริเวณที่ว่าการอำเภอ เพื่อประชาสัมพันธ์ผลงานให้ทั้ง กม. และส่วนราชการ หน่วยงาน และประชาชนทั่วไปได้รับทราบ ทั้งนี้ อำเภออาจจัดให้มีการประกวดนิทรรศการของแต่ละตำบลแล้วมอบประกาศนียบัตรหรือรางวัลอื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสม

/ ๒.๓ ก่อนเริ่มประชุม...

๒.๓ ก่อนเริ่มประชุมกำหนดให้นายอำเภออ่านสารรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เนื่องในวัน กม. ประจำปี ๒๕๕๕ และบรรยายบทบาทและความสำคัญของ กม. รวมทั้งแจ้งนโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ กม. ในปี ๒๕๕๕ ตามที่กระทรวงมหาดไทยแจ้งเวียน เช่น การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการในระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน การสร้างผลงานเด่นของ กม. ตามกระบวนงานการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ กม. ประจำปี ๒๕๕๕ กระบวนงานที่ ๓ การบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและประสานเชื่อมโยงแผนฯ เป็นต้น เพื่อให้ กม. มีความรู้ความเข้าใจสามารถขยายผลการปฏิบัติงานในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๔ กิจกรรมอื่น ๆ เพื่อสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง กม. ในอำเภอ หลังจากเสร็จสิ้นการประชุม อำเภออาจจัดให้มีกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง กม. หรือการเปิดเวทีพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานระหว่างกันเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

๓. ให้อำเภอรายงานผลการจัดกิจกรรมวัน กม. ตามแบบรายงาน (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕) พร้อมซีดีภาพถ่ายแจ้งให้จังหวัดทราบ ภายในวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๕

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิโรจน์ จิวะรังสรรค์)
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่ทำการปกครองจังหวัด
(กลุ่มงานปกครอง)
โทร./โทรสาร ๐-๗๕๓๕-๖๑๓๓ ,๐-๗๕๓๑-๐๐๙๖
www.pokkrongnakhon.com

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง วันคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)

.....

คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ถือเป็นกลไกของหมู่บ้านที่ใกล้ชิดประชาชน รู้และเข้าถึงข้อมูล สภาพพื้นที่ ปัญหาและความต้องการของประชาชนในหมู่บ้านดีที่สุด ซึ่งคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ถือกำเนิดขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๘๖ ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีหน้าที่เสนอข้อแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับภารกิจที่จะต้องปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ ต่อมาเพื่อให้การบริหารจัดการในหมู่บ้านสอดคล้องกับสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของสังคมกระทรวงมหาดไทย จึงได้ปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ให้มีโครงสร้างที่เปิดโอกาสให้ผู้แทนจากทุกกลุ่ม/องค์กร ในหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมและกำหนดให้มีหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับกิจการอันเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านและปฏิบัติตามหน้าที่อื่น ตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการหรือที่นายอำเภอมอบหมาย หรือที่ผู้ใหญ่บ้านร้องขอ นอกจากนั้น ยังเป็นองค์กรหลักที่รับผิดชอบในการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและบริหารจัดการกิจกรรมที่ดำเนินงานในหมู่บ้านร่วมกับองค์กรทุกภาคส่วน ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๑ เป็นต้นมา

จากอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ข้างต้น ซึ่งมีความหลากหลาย ครอบคลุม โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ทำหน้าที่บูรณาการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาหมู่บ้านให้มีเอกภาพ หมู่บ้านมีความเข้มแข็ง ก่อประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและที่ผ่านมา คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ได้มุ่งมั่นทุ่มเทเสียสละทำงานตามอำนาจหน้าที่ด้วยจิตสาธารณะ จนสามารถสร้างความเข้มแข็งให้เกิดแก่หมู่บ้านได้เป็นจำนวนมาก และเมื่อหมู่บ้านเข้มแข็งแล้ว ก็จะส่งผลให้เกิดความเป็นปึกแผ่นของแผ่นดิน รวมทั้งส่งผลดีต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศโดยรวมด้วย ดังนั้น เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานและเพื่อแสดงให้เห็นว่า ทุกภาคส่วนเล็งเห็นประโยชน์และความสำคัญของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) กระทรวงหมาดไทยจึงประกาศกำหนดให้วันที่ ๙ มีนาคม ของทุกปี เป็นวันคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๔

(นายชวรัตน์ ชาญวีรกูล)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงหมาดไทย

(ตัวอย่าง)

กำหนดการ

การประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประจำเดือนมีนาคม ๒๕๕๕

และการจัดกิจกรรม "วันคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)" ประจำปี ๒๕๕๕

อำเภอ..... จังหวัด.....

วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๕ เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๒.๐๐ น.

ณ .....

เวลา ๐๙.๐๐ น.	- หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ข้าราชการสังกัดต่างๆ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) พร้อมกัน ณ ...(สถานที่จัดกิจกรรม)...
เวลา ๐๙.๓๐ น.	- ประธานที่ประชุม (นายอำเภอ) เดินทางมาถึง - ผู้เข้าร่วมพิธีทำความเคารพประธานฯ - พิธีกรเชิญประธานฯ อ่านสารรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย - ประธานฯ อ่านสารของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยถึงคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เนื่องใน "วันคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)" ประจำปี ๒๕๕๕ - การมอบประกาศเกียรติคุณแก่หมู่บ้าน กม. ที่มีผลงานโดดเด่น - ประธานฯ บรรยายบทบาทและความสำคัญของ กม.
เวลา ๑๐.๓๐ น.	- เริ่มประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประจำเดือนมีนาคม ๒๕๕๕ - ผู้เข้าร่วมประชุมฯ และผู้เข้าร่วมกิจกรรมฯ ชมนิทรรศการผลงานของ กม.
เวลา ๑๒.๐๐ น.	- ผู้เข้าร่วมประชุมฯ และผู้เข้าร่วมกิจกรรม วัน กม. ประจำปี ๒๕๕๕ รับประทานอาหารร่วมกัน และร่วมกิจกรรมอื่นๆ ที่อำเภอจัดขึ้น (ถ้ามี)

หมายเหตุ

๑. กำหนดการอำเภอสามารถปรับได้ตามความเหมาะสม

๒. การแต่งกายของ กม. ให้สวมเสื้อสีชมพูหรือชุดอื่นๆ ตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ (ยกเว้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แต่งเครื่องแบบฯ)

สาร

นายยงยุทธ วิชัยดิษฐ

รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เนื่องใน "วันคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)" ประจำปี ๒๕๕๕

วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๕

เนื่องในโอกาส "วันคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)" ๙ มีนาคม ๒๕๕๕ ผมขอแสดงความชื่นชมและขอส่งความปรารถนาดีมายังพี่น้องคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ทั่วประเทศด้วยความจริงใจ

คงเป็นที่ประจักษ์แก่ทุกภาคส่วนแล้วว่า หมู่บ้านนั้นเป็นหน่วยการปกครองท้องที่ที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศเพราะเป็นรากฐานที่สำคัญและอยู่ใกล้ชิดกับพี่น้องประชาชนมากที่สุด และหมู่บ้านถือเป็นจุดแตกหักของการทำงานแทบทุกภารกิจของทุกภาคส่วน

ดังนั้น คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ซึ่งก็คือคนของหมู่บ้านจึงถือเป็นกลไกหลักที่มีความสำคัญยิ่งต่อการทำงานทุกงานในหมู่บ้านเพราะคงไม่มีใครรู้ข้อมูล รู้ปัญหา รู้ความต้องการของหมู่บ้านดีเท่าคนของหมู่บ้าน ที่สำคัญคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ยังเป็นกลไกหลักในการบูรณาการจัดทำ "แผนพัฒนาหมู่บ้าน" ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดทำแผนทุกระดับที่ต้องตอบโจทย์ของประชาชนในหมู่บ้านให้ได้ เพื่อเราจะเดินไปข้างหน้าด้วยกันอย่างมั่นคง

ในนามของกระทรวงมหาดไทยขอขอบคุณคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านเพื่อขับเคลื่อนภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้บังเกิดผลสำเร็จด้วยดีมาโดยตลอด กระทรวงมหาดไทยจะพยายามเพิ่มพูนศักยภาพและสนับสนุนเครื่องมือในการทำงาน รวมทั้งการจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นๆ ตอบแทนการเสียสละทำงานเพื่อแผ่นดินของท่าน จึงขอให้ท่านทั้งหลายตั้งใจปฏิบัติหน้าที่เพื่อแผ่นดินด้วยความเสียสละทุ่มเทอย่างเต็มกำลังความสามารถเพื่ออำนวยประโยชน์สุขให้แก่พี่น้องประชาชน

ท้ายที่สุดนี้ ผมขออำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ท่านเคารพนับถือ พระบารมีแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้โปรดดลบันดาลให้ท่านและครอบครัวประสบแต่สรรพสิริสวัสดิ์พิพัฒนมงคลและเจริญด้วยจตุรพิธพรชัยทุกประการ

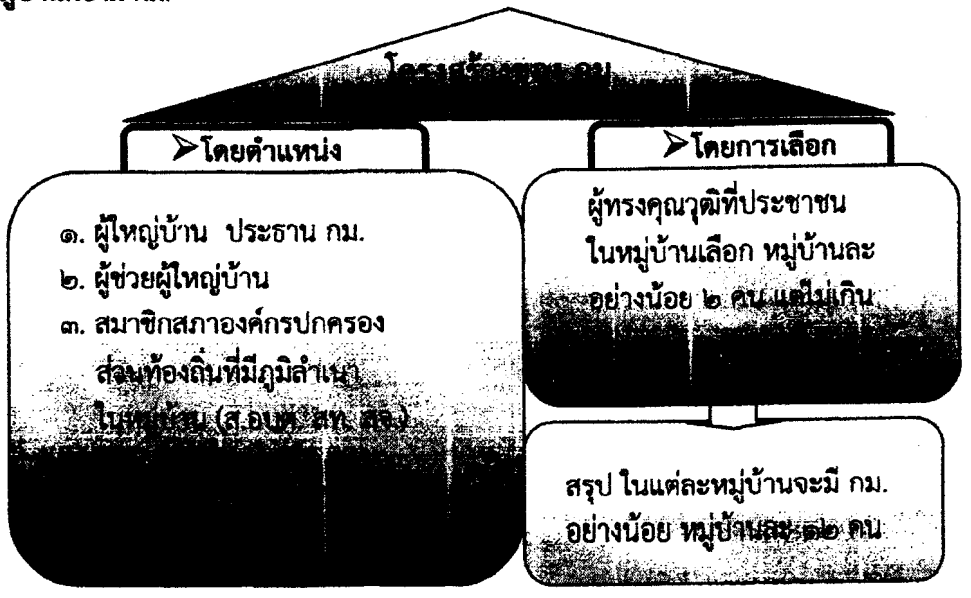
(นายยงยุทธ วิชัยดิษฐ)
รองนายกรัฐมนตรีและ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

แนวคำบรรยายของนายอำเภอ"วันคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)"
ประจำปี ๒๕๕๕

๑. กม. คือใครและมีหน้าที่อย่างไร

นอกจากกฎหมายจะกำหนดให้ในหมู่บ้านมีผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ทำหน้าที่ **"บำบัดทุกข์ บำรุงสุข"** ให้แก่พี่น้องประชาชนในหมู่บ้านตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดแล้ว เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านมีประสิทธิภาพมากขึ้น กฎหมายจึงได้กำหนดให้มีคณะกรรมการหมู่บ้าน หรือ กม. เป็นผู้เสนอแนะและให้คำปรึกษาผู้ใหญ่บ้านในการปฏิบัติหน้าที่อีกด้วย ดังนั้น จึงถือได้ว่า กม. เกิดขึ้นมาพร้อมๆ กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

เริ่มแรกกฎหมายกำหนดให้ กม. ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน เป็นประธาน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่น้อยกว่า ๒ คน แต่ปัจจุบันกระทรวงมหาดไทยโดยกรมการปกครองได้เสนอให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ เกี่ยวกับ**โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)** ใหม่ โดยยึดหลัก **"การบูรณาการคน และบูรณาการงานในหมู่บ้าน"** ทำหน้าที่บริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาหมู่บ้านเปรียบเสมือนเป็น **"คณะรัฐมนตรีของหมู่บ้าน"** ให้เกิดเอกภาพและก่อประโยชน์สูงสุดต่อพี่น้องประชาชนดังคำขวัญที่ว่า **"ประเทศต้องมีรัฐบาล หมู่บ้านต้องมี กม."**

กม. โดยตำแหน่งหมายถึง ใครก็ตามที่ดำรงตำแหน่งข้างต้นในหมู่บ้านหรืออาศัยอยู่ในหมู่บ้านให้ถือว่าเป็น กม. ยกตัวอย่างเช่น น้าฉุย เป็นผู้ใหญ่บ้าน ดังนั้น น้าฉุย จึงเป็นประธาน กม. น้าเฉย เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน น้าเฉยก็เป็น กม. ลุงฉิ่งเป็น ส.อบต. ลุงฉิ่งก็เป็น กม. น้าฉับเป็น สจ. น้าฉับก็เป็น กม. น้าฉ่ำเป็นประธานกลุ่มแม่บ้าน น้าฉ่ำก็เป็น กม. พี่เฉลยเป็นหัวหน้าคุ้ม สันติสุขพี่เฉลยก็เป็น กม. เป็นต้น

/ทั้งนี้ กม. ...

ทั้งนี้ กม. โดยตำแหน่งจะมีหมู่บ้านละมากน้อยแค่ไหนเพียงไรนั้นก็ขึ้นอยู่ว่าในหมู่บ้านนั้นๆ มีการแบ่งคุ้ม หรือมีกลุ่มต่างๆ มากน้อยเพียงใด ถ้ามีการแบ่งคุ้มมาก หรือว่ามีกลุ่มต่างๆ มากๆ หมู่บ้านนั้นก็จะมี กม. โดยตำแหน่งมาก แต่ถ้ามีน้อยหมู่บ้านนั้นก็จะมี กม. โดยตำแหน่งน้อย

ส่วน กม. ผู้ทรงคุณวุฒินั้นกฎหมายกำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกในหมู่บ้านเลือกกันเองเป็น กม. ผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนจำนวนจะมีมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่ที่ประชาชนในหมู่บ้านจะเป็นผู้กำหนดตามความเหมาะสมของหมู่บ้าน แต่ทั้งนี้ต้องไม่น้อยกว่า ๒ คน แต่ไม่เกิน ๑๐ คน แต่วาระของ กม. ผู้ทรงคุณวุฒิจะมีแตกต่างจาก กม. โดยตำแหน่งเนื่องจากกฎหมายกำหนดให้ กม. ผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระ ๔ ปีนับจากวันเลือก ดังนั้นทุกๆ ๔ ปี หมู่บ้านจะต้องมีการเลือก กม. ผู้ทรงคุณวุฒิกันใหม่

ดังนั้น เมื่อรวม กม. ทั้งมาจากการเป็นโดยตำแหน่งและการเป็นโดยการเลือกในแต่ละหมู่บ้านแล้วจะมี กม. อย่างน้อย ๑๒ คน โดยประมาณ

๒. บทบาทและหน้าที่ของ กม.

บทบาทและหน้าที่ของ กม. นั้นตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเน้นให้ **"ทำงานเป็นทีม"** โดยให้ กม. เป็นผู้ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้านในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งมีอยู่มากมายดังนี้

๒.๑ การช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาผู้ใหญ่บ้าน ก็คือ การให้ความช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้านในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ ทั้งการอำนวยความเป็นธรรม การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ และการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐรวมทั้งการเป็นผู้ช่วยนายอำเภอของผู้ใหญ่บ้าน

/๒.๒ การปฏิบัติ...

๒.๒ การปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย คือ การปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้มีระเบียบหรือกฎหมายให้อำนาจไว้ เช่น การประนีประนอมข้อพิพาทในหมู่บ้าน เป็นต้น

๒.๓ การทำงานตามที่นายอำเภอมอบหมาย คือ ในบางครั้งนายอำเภออาจมีภารกิจหรือมีความจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจาก กม. จึงจะทำให้การทำงานนั้นประสบความสำเร็จ นายอำเภอก็จะมอบหมายให้ กม. ช่วยเหลือทำงานนั้นๆ เช่น การเฝ้าระวังและป้องกันโรคที่แพร่ระบาด การเฝ้าระวังเยาวชนกลุ่มเสี่ยงเพื่อไม่ให้ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด การสำรวจข้อมูลต่างๆ ในหมู่บ้าน เป็นต้น

๒.๔ การทำงานตามที่ผู้ใหญ่บ้านร้องขอ คือ ในบางครั้งผู้ใหญ่บ้านอาจจะมีงานอื่นที่จะต้องทำนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระเบียบ กฎหมายและไม่สามารถที่จะทำงานนั้นๆ คนเดียวได้ จึงต้องร้องขอให้ กม. ช่วยเหลือ เช่น การสำรวจข้อมูลที่ต้องเข้าถึงทุกครัวเรือน การขอรับบริจาคในงานบุญประเพณี หรืองานประจำปีของหมู่บ้าน เป็นต้น

๒.๕ การบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน จะแบ่งออกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๒.๕.๑ ในกรณีที่หมู่บ้านนั้นมีแผนอยู่แล้วไม่ว่าจะเป็นแผนที่เกิดจากการสนับสนุนของหน่วยงานใดที่ได้ทำขึ้นในหมู่บ้านไม่ว่าจะเรียกว่าแผนชุมชน แผนชีวิตชุมชน หรือแผนชุมชนพึ่งตนเอง หรือเรียกชื่ออย่างอื่น กม. ก็จะมีหน้าที่ประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อรวบรวมแผนทุกแผนให้เป็นแผนเดียวกัน เรียกว่า **"แผนพัฒนาหมู่บ้าน"**

๒.๕.๒ กรณีที่หมู่บ้านนั้นๆ ยังไม่มีแผนใดๆ เลย กม.ก็จะมีหน้าที่ ร่วมกับประชาชนในหมู่บ้านบูรณาการจัดทำ **"แผนพัฒนาหมู่บ้าน"** ขึ้นใหม่

๒.๖ การบริหารจัดการกิจกรรมในหมู่บ้านร่วมกับองค์กรอื่นทุกภาคส่วน ภารกิจข้อนี้เป็นภารกิจสำคัญเนื่องจากตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นมุ่งให้ กม. เป็นกลไกหลักในหมู่บ้าน เปรียบเสมือนเป็น **"คณะรัฐมนตรีของหมู่บ้าน"** ดังนั้น ไม่ว่าหน่วยงานหรือองค์กรใดก็ตามที่มีภารกิจหรือโครงการ กิจกรรมใดๆ ที่จะต้องทำในหมู่บ้าน จะต้องประสานผ่าน กม. แล้ว กม. จะต้องรับผิดชอบดำเนินการหรือร่วมรับผิดชอบดำเนินการกับหน่วยงานหรือองค์กรนั้นๆ

นอกจาก กม. จะมีหน้าที่ตามกฎหมาย (มาตรา ๒๘ ตรี แห่ง พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ.๒๕๕๑) ทั้ง ๖ ข้อข้างต้นแล้ว ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้าน การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ ยังกำหนดให้ กม. แบ่งออกเป็นคณะทำงานด้านต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วย ดังนี้

หน้าที่ของคณะทำงาน

๑. **ด้านอำนวยการ** มีหน้าที่ ดังนี้

๑.๑ งานธุรการ การจัดเก็บเอกสารต่างๆ ของหมู่บ้าน

๑.๒ การจัดประชุม เช่น การประชุม กม. การประชุมหมู่บ้านฯ

๑.๓ การรับจ่ายและเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของหมู่บ้าน

๑.๔ การประชาสัมพันธ์ข่าวสารสร้างความเข้าใจกับประชาชน

/๑.๕ การประสานงาน...

๑.๕ การประสานงานและติดตามการทำงานของคณะทำงานด้านต่างๆ ทั้ง ๗ คณะ

๑.๖ การจัดทำรายงานผลการดำเนินการของคณะทำงานในรอบปีว่า มีผลงานในเรื่องใดบ้าง

๑.๗ งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

๒. ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย มีหน้าที่ ดังนี้

๒.๑ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒.๒ การส่งเสริมอุดมการณ์และวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย ดังนี้

- ยึดหลักกฎหมาย ความมีเหตุผล และสันติวิธี
- ปฏิบัติตามเสียงข้างมาก รับฟังเสียงข้างน้อย
- มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและสังคม
- เสียสละและรับผิดชอบต่อส่วนรวม

๒.๓ การส่งเสริมดูแลให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับของหมู่บ้าน

๒.๔ การสร้างความเป็นธรรมและประนีประนอมข้อพิพาท

๒.๕ การตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อย และการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน

๒.๖ การคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง ป่าชุมชน เป็นต้น

๒.๗ การป้องกันบรรเทาสาธารณภัยและภยันตรายของหมู่บ้าน ทั้งภัยที่เกิดจากธรรมชาติ เช่น พายุ โคลนถล่ม น้ำท่วมฯ และภัยจากการกระทำของมนุษย์ เช่น โจรปล้น ลักทรัพย์ ก่อความไม่สงบ เป็นต้น

๒.๘ งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

๓. ด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน มีหน้าที่ ดังนี้

๓.๑ การบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน

๓.๒ การประสานจัดทำโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านร่วมกับคณะทำงานด้านต่างๆ เพื่อดำเนินการหรือขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่นๆ เช่น ภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๓ การรวบรวมและจัดทำข้อมูลต่างๆ ของหมู่บ้าน

๓.๔ การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาหมู่บ้าน

๓.๕ งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

๔. ด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ มีหน้าที่ ดังนี้

๔.๑ การส่งเสริมการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในหมู่บ้าน

/๔.๒ การพัฒนา...

๔.๒ การพัฒนาและส่งเสริมการประกอบอาชีพ การผลิตและการตลาด เพื่อเสริมสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน

๔.๓ งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

๕. ด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข มีหน้าที่ ดังนี้

๕.๑ การพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ รวมถึงการจัดสวัสดิการต่างๆ ของหมู่บ้าน

๕.๒ การสงเคราะห์ผู้ยากจนที่ไม่สามารถช่วยตนเองได้

๕.๓ การส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕.๔ การสาธารณสุข

๕.๕ งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

๖. ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีหน้าที่ ดังนี้

การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา การบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาของหมู่บ้าน หรืองานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

๗. ด้านอื่นๆ ตามความเหมาะสมของสภาพภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่ว่าสมควรจะตั้งคณะทำงานเพิ่มเติมจาก ๖ คณะข้างต้นหรือไม่ เช่น ด้านการพัฒนาการเกษตร ด้านเยาวชน ด้านการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นต้น

๓. สิ่งที่ กม. ต้องปฏิบัติ

เมื่อระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนดให้แบ่ง กม. ออกเป็นคณะทำงานด้านต่างๆ แล้ว ก่อนที่คณะทำงานแต่ละด้านจะทำงานตามที่ได้รับมอบหมายก็จะต้องมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือแนวทางการทำงานในแต่ละเรื่องว่าควรจะเป็นอย่างไรเพื่อระดมสมองและหาทางออกร่วมกันก่อนที่จะลงมือทำงาน กล่าวคือต้อง **"ร่วมกันคิด แล้วแยกกันทำ"** โดยแต่ละตำแหน่งควรแสดงบทบาท ดังนี้

๓.๑ ผู้ใหญ่บ้าน (ประธาน กม. หรือนายกรัฐมนตรีของหมู่บ้าน)

๑) ศึกษากฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของ กม. ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และติดตามข้อมูลข่าวสารอย่างใกล้ชิดเพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

๒) ประชุม กม. สม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง เพื่อแจ้งข้อราชการและหารือแนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนาหมู่บ้าน

๓) มอบหมายงาน กระจายความรับผิดชอบ ให้คณะทำงานแต่ละด้านตามความรู้ความสามารถ สิ่งสำคัญต้องเน้นการทำงานเป็นทีม ไม่ควรเป็นพระเอกคนเดียว

๔) ติดตามผลงานตามที่ได้มอบหมายว่าเป็นอย่างไร

๕) ประเมินผลงานตามที่ได้มอบหมายว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่ เพียงไรสมควรจะมอบหมายงานนั้นๆ ให้ทำต่อหรือไม่ ถ้าไม่ ควรสับเปลี่ยนหมุนเวียนหน้าที่ให้เหมาะสม

๖) ปฏิบัติตนเป็นผู้ประสานงานที่ดี

/๓.๒ กรรมการ...

๓.๒ กรรมการหมู่บ้าน (คณะรัฐมนตรีของหมู่บ้าน)

๑) ศึกษาทำความเข้าใจบทบาทอำนาจหน้าที่ของ กม. ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

๒) ร่วมประชุม กม. อย่างสม่ำเสมอเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอปัญหาความต้องการของหมู่บ้าน

๓) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หากมีปัญหาอุปสรรคต้องแจ้งประธาน กม. ทราบเพื่อหาแนวทางแก้ไข

๔) ให้ความร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่มีโครงการหรือกิจกรรมมาดำเนินงานในหมู่บ้าน

๕) เสนอปัญหาของหมู่บ้านพร้อมแนวทางแก้ไขต่อที่ประชุม กม.

๔. แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)

๔.๑ มาตรการกลางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ กม. ที่คณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ กม. ระดับกระทรวงมีมติเห็นชอบ ให้จังหวัด อำเภอ ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนากระบวนการที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ กม. อย่างต่อเนื่อง ๖ มาตรการ (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๔๒๐๙ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๔)

๔.๒ การดำเนินการตามโครงการคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) รวมพลังประชาชนเป็นพลังแผ่นดินป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการรวม ๙ ขั้นตอน (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๔๔๗๕ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔)

๔.๓ การดำเนินการตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการในระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล โดยเน้นการประชุมคณะกรรมการตำบล (กต.) และคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๔๕๕๒ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔)

๔.๔ กระบวนงานการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ กม. ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ เพื่อให้จังหวัด อำเภอ ใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานในระดับพื้นที่ รวม ๔ กระบวนงาน (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๔๘๐๗ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔)

๔.๕ การสร้างรูปธรรมของผลงานตามกระบวนงานฯ ที่ ๓ เพื่อให้จังหวัด อำเภอ ถือเป็นแนวทางปฏิบัติ โดยกำหนดให้จังหวัดประชุมฯ เพื่อพิจารณาคัดเลือกกิจกรรมหลักที่ต้องทำตามกระบวนงานที่ ๓ ขับเคลื่อนให้เป็นกิจกรรมเด่นในภาพของจังหวัด (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๕๑๑๘ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๔)

๔.๖ การสนับสนุนให้ทุกหมู่บ้านจัดตั้งกองทุนกลางพัฒนาหมู่บ้านและเปิดบัญชีกับธนาคารของรัฐในพื้นที่ (หนังสือกรมการปกครอง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๗๘๙ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๕)

****

แบบรายงานการจัดกิจกรรม "วันคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ประจำปี ๒๕๕๕"
อำเภอ.....จังหวัด.....

ลำดับ	ตำบล (๑)	หมู่บ้าน (๒)	การจัดกิจกรรม (๓)		จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม (คน) (๔)						หมายเหตุ
			ตำบลที่จัดนิทรรศการผลงาน กม. (๓.๑)	กิจกรรมอื่นๆ (ระบุ) (๓.๒)	กำนัน	ผู้ใหญ่บ้าน	กม. อื่นๆ	ผู้แทนส่วนราชการ	อื่นๆ	รวม	

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน
(.....)
ตำแหน่ง นายอำเภอ.....
วันที่...../...../.....

คำอธิบายแบบ
(๑) หมายถึง จำนวนตำบลที่มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอ
(๒) หมายถึง จำนวนหมู่บ้านทั้งหมดในอำเภอ ทั้งหมู่บ้านปกติ และหมู่บ้าน อพป.
(๓) หมายถึง การจัดกิจกรรมเนื่องในวัน กม. ประจำปี ๒๕๕๕
(๓.๑) หมายถึง จำนวนตำบลที่จัดนิทรรศการผลงาน กม. ของหมู่บ้านที่มีผลงานโดดเด่น
(๓.๒) หมายถึง ระบุกิจกรรมอื่นๆ ที่อำเภอจัดให้มีขึ้น
(๔) หมายถึง จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมวัน กม. ประจำปี ๒๕๕๕ แยกแต่ละกลุ่ม